

F. M. Nasebaars
18.07.2016

1 07 2016

PRODZIEKAN
Wydziału Nauk o Zdrowiu w Katowicach
Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach

prof. dr hab. n. med. Czesław Marcisz

Katowice, 18.05.2016r.

Prof. dr hab.n. med. Andrzej Małecki
Katedra Fizjoterapii Układu Nerwowego
i Narządu Ruchu
Akademia Wychowania Fizycznego
im. J. Kukuczki w Katowicach

Recenzja

rozprawy doktorskiej lek. Justyny Szuta

pt. „Wskaźniki aktywności limfocytów T w nadciśnieniu tętniczym”

Problematyka badań podjętych w rozprawie doktorskiej lek. Justyny Szuta dotyczy ważnego problemu medycznego jakim jest choroba nadciśnieniowa. Autorka podjęła ambitne zadanie określenia aktywności limfocytów T w przebiegu nadciśnienia tętniczego. Badania Autorki mogą także rozszerzyć stan wiedzy o mechanizmach działania leków stosowanych w terapii nadciśnienia tętniczego. Autorka recenzowanej rozprawy zdecydowała się dokonać oceny wpływu stosowanych leków (perindoprilu i bisoprololu) na parametry lipidowe, zawartość białka CRP oraz interleukiny 2 i interferonu gamma. Badania biochemiczne wykonano przed i po zakończeniu 4-tygodniowej terapii.

Przedłożona do recenzji 100 stronicowa rozprawa lek. Justyny Szuta posiada klasyczny układ: dość obszerny, 25 stronicowy *Wstęp* wprowadza w temat pracy i dostarcza wyczerpujących informacji związanych z mechanizmami działania angiotensyny, a także procesami związanymi z funkcją komórek krwi uwalniających cytokiny oraz z mechanizmami działania tych substancji. Autorka bardzo przejrzyście, z zastosowaniem dopracowanych rycin przedstawia dość skomplikowane procesy biochemiczne. Sporo uwagi poświęca również działaniu badanych grup leków.

W rozdziale „Wstęp” można jednak znaleźć nieco nieścisłości, sformułowań żargonowych i skrótów myślowych. „Wstęp” poprzedzony został spisem stosowanych skrótów. Wkradł się tutaj drobny błąd – fosfolipaza jest oznaczana skrótem PL, ale z dodatkiem litery określającej jej rodzaj (np. PLA2, PLC itp.). Skrót PL może oznaczać np.

fosfolipidy. Autorka zamieściła w rozdziale „Wstęp” szereg rycin ułatwiających percepcję tekstu. Zostały one jednak podpisane w sposób typowy dla tabel, tzn. numer i tytuł ryciny znajdują się ponad nią, podczas gdy powinny (razem z opisem) zostać umieszczone poniżej. Nie ma potrzeby używania cudzysłowu w przypadku „błędnego koła” oraz „zmiatania NO” (str. 18) – pojęcia takie są powszechnie przyjęte (np. używa się terminu: zmiatacze wolnych rodników).

W rozdziale *Cele badania* zostały określone cele badawcze, odpowiadające tytułowi rozprawy. Są one sformułowane w dosyć jasny i zwięzły sposób.

Następny rozdział: *Materiały i Metody* zawiera prezentację zastosowanych metod badawczych oraz grup badanych. Zawarto dokładnie sprecyzowane kryteria wykluczenia. Badania zostały pozytywnie zaopiniowane przez Komisję Bioetyczną przy Izbie Lekarskiej w Katowicach. Rozdział jest dobrze napisany, zawiera wszystkie potrzebne informacje.

Autorka nie uniknęła jednak pewnych błędów. Na str. 39. pisze: „posługiwano się holterem Aspel (...)” co jest sformułowaniem żargonowym.

Autorka rozprawy zastosowała adekwatne metody statystyczne. Niemniej jednak opis statystyki różni się ze sposobem prezentacji na wykresach i w tabelach. W opisie zastosowanych metod statystycznych Autorka zaznacza, że przedstawia wyniki w postaci średniej \pm odchylenie standardowe (SD). Istotnie, w tabelach przedstawione są wyniki jako średnia \pm SD, natomiast na wykresach pojawia się średnia + SE (ryc.: 20, 21, 26, 27) lub mediana (ryc. 15, 16, 22, 23, 28, 29).

Rozdział *Wyniki* został dość starannie opracowany. Wyniki przedstawiono na rycinach i w tabelach, jednak podobnie jak w rozdziale „Wstęp”, ryciny są niewłaściwie podpisane.

Dyskusja wyników nie jest nadmiernie obszerna (zajmuje nieco ponad 13 stron), pozwala jednak w wystarczającym stopniu odnieść Autorce uzyskane wyniki do wcześniejszych prac klinicznych oraz umieścić je na tle dotychczasowych badań nad znaczeniem limfocytów T oraz procesów odpornościowych i zapalnych w nadciśnieniu tętniczym. Z obowiązku recenzenta pragnę zwrócić uwagę na kilka niezręczności. Na str. 69. Autorka używa określenia: „we wszystkich badanych grupach nie zaobserwowano (...)”. Znacznie lepiej brzmiałoby: „w żadnej z badanych grup nie zaobserwowano (...)”. Pojawia się dwukrotnie „lub” w zdaniu rozpoczynającym ostatni akapit na stronie 73.

Rozprawę kończy Autorka pięcioma wnioskami, które są uzasadnione zaprezentowanymi wynikami i stanowią rodzaj ich podsumowania.

Należy jednak zwrócić uwagę na niefortunnie sformułowany wniosek ostatni, w obecnej formie sugeruje on jednoznacznie wpływ podwyższonego ciśnienia na wzrost

stężenia cytokin. Może należało jednak sformułować ten wniosek ostrożniej - jako obserwację związku pomiędzy rozwojem choroby nadciśnieniowej (ze wzrostem ciśnienia), której towarzyszy wzrost stężenia cytokin, nie przesądzając jednoznacznie, które zjawisko jest pierwotne.

Rozprawę kończy rozdział *Piśmiennictwo* zawierający 149 pozycji, w większości pochodzących z ostatniego dziesięciolecia.

Praca jest pod względem redaktorskim starannie opracowana, aczkolwiek Autorka nie uniknęła pewnej liczby drobnych błędów literowych oraz nieco większej błędów stylistycznych i składniowych, które jednak nie obniżają wartości naukowej rozprawy, co częściowo już wcześniej zaznaczono w recenzji.

Zamieszczone wyżej uwagi nie obniżają wartości naukowej rozprawy, są ewentualną wskazówką do wykorzystania przed ostateczną redakcją pracy, która powinna zostać opublikowana ze względu na wagę podjętego tematu i jego znaczenie praktyczne.

Podsumowując, stwierdzam, że przedstawiona do oceny rozprawa stanowi cenną i oryginalną pracę naukową, a uzyskane wyniki oprócz znaczenia poznawczego przynoszą również nadzieję na ich praktyczne zastosowanie. W moim przekonaniu, rozprawa doktorska lek. Justyny Szuta odpowiada ustawowym wymogom stawianym rozprawom naukowym na stopień doktora. Dlatego też stawiam wniosek o dopuszczenie lek. Justyny Szuta do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

